

Patienter som får träffa läkare mest nöjda med sin vårdcentral

Lagom till sin ettårsdag presenterar den nya myndigheten Vårdanalys sina första två rapporter, som båda gäller effekterna av vårdvalet.

I den första rapporten har man analyserat svaren i Nationell patientenkät, för att se vilka faktorer som påverkar den patientupplevda kvaliteten i primärvården. Undersökningen visar bland annat att de sjukaste patienterna är mest nöjda och att kontinuiteten i läkarkontakterna enligt patienterna är bäst på enskilda privata vårdcentraler.

Ett annat resultat är att mottagningar med en stor andel besök hos läkare har en högre patientupplevd kvalitet. Anna Häger Glenngård, en av rapportförfattarna, ser

två tänkbara förklaringar. – En kan vara att man förväntar sig att få träffa en läkare. Om man då får träffa en sjuksköterska kan man bli missnöjd oavsett kvaliteten på vården. En annan förklaring kan vara att när sköterskor får ta

allt större andel av besöken har man mindre tid för »mjuka« aspekter som omsorg och lyhördhet.

Den andra rapporten är en litteraturgenomgång av de studier som gjorts på effekterna av att införa vårdval. Vad gäller den medicinska kvaliteten finns det visst stöd i forskningen för att vårdval inom

specialistvård kan vara kvalitetshöjande, medan motsvarande studier saknas för primärvård. Vad man däremot

»Det är helt klart att vissa faktorer samvarierar väldigt mycket.«

kan se är att patienter som gör aktiva val är mer nöjda med sin vård och att deras följsamhet till behandling förefaller vara större. Å andra sidan är deras utbildningsnivå också högre, och det är oklart vilken faktor som är avgörande, säger Ulrika Winblad, en av rapportförfattarna.

– Det är helt klart att vissa faktorer samvarierar väldigt mycket, men det finns inga studier som är tillräckligt bra för att kunna säga vad som orsakar vad. Michael Lövtrup

SMER varnar för framhastad LifeGene-lag

Efter att Datainspektionen i december 2011 stoppat det kohortbaserade LifeGene-projektet, gick regeringen snabbt ut och meddelade att regelverket för registerforskning skulle ändras så att projektet kunde fortgå (se LT 11/2012).

Nu varnar Statens medicinsk-etiska råd, SMER, i en skrivelse regeringen för att strategin att snabbt undanröja hinder för den forskning som man vill främja riskerar att på sikt skada förtroendet. Erfarenheten visar att negativ rapportering kring register- och biobanksforskning kan göra att viljan att delta snabbt sjunker.

Att i stället initiera en bred etisk diskussion kring integritetsfrågor, samtycke och vinsterna med registerforskning för individen och samhället är mer tidskrävande, men de långsiktiga effekterna uppväger, anser SMER.

Michael Lövtrup

Läs mer En längre version av artikeln är publicerad på Lakartidningen.se.